

[Udenrigsministeren.]

for, at FN's aktion i Congo kan lykkes, at alle medlemslande afstår fra enhver ensidig indgriben i Congo, uanset hvilken form denne måtte have, og at al bistand til Congo ydes igennem De Forenede Nationer i overensstemmelse med organisationens beslutninger herom, samt at der gives verdensorganisationen og dermed FN-styrkerne de nødvendige beføjelser.

Regeringen må beklage de efter dansk opfattelse uberettigede angreb, der er blevet rettet mod verdensorganisationen og dennes generalsekretær og har gennem sin ambassadør ved De Forenede Nationer i New York forsikret generalsekretæren om sin fortsatte ubetingede tillid til ham.

Den danske regering opfordrer alle FN's medlemslande til med god vilje at bestræbe sig på at nå frem til enighed om en ordning, som kan hindre, at Congo kastes ud i en blodig borgerkrig eller bliver skueplads for international konflikt. Regeringen peger på, hvilken betydning løsningen af disse problemer vil have først og fremmest for det congolesiske folk, men også for De Forenede Nationers fremtid og for hele verdenssituationen.“

Jeg skal herefter gå over til nogle mere generelle betragtninger over den internationale situation.

Da jeg sidste efterår her i tinget redejorde for den dramatiske FN-samling, kunne jeg henvise til tre faktorer, der prægede den: for det første det amerikanske præsidentvalg, for det andet de nye lande, der har ændret styrkeforholdet i FN, og for det tredje Sovjetunionens angreb på FN's ledelse og forslag om at ændre den.

Hvad det første punkt angår — præsidentskiftet i USA — synes dette at have medført et virkeligt generationsskifte i den amerikanske statsledelse, og det er iøjnefaldende, at man i den nye administration gør sig anstrengelser for at gennemarbejde alle problemer ud fra fordomsfri synspunkter. Om dette fører til ændringer i den amerikanske og i den vestlige politik kan endnu ikke siges, men man må værdsætte den energi og inspiration, hvorunder der arbejdes, og der er ingen tvivl om, at man verden over spejder efter, om nye afspændingsmulig-

heder og nye konstruktive forslag til gavn for fred og afrustning vil opstå i kølvandet af disse anstrengelser. Bl. a. præsident Kennedys udtalelse i hans tiltrædelsestale om et bedre forhold mellem stormagterne og hans udtalte vilje til nye forhandlinger om de problemer, der truer verdensfreden, har vakt forhåbning og styrket ønsket om, at en tilsvarende ånd skulle blive lagt for dagen fra Sovjets side. Det er forståeligt, at Kennedyadministrationen i første omgang har ønsket tid og ro til sine forberedelser. Jeg synes også, man skal anerkende, at Sovjetunionens regering indtil nu har vist forståelse på dette punkt.

Den forskydning i styrkeforholdet i FN, som de mange nye medlemmer har medført, er noget varigt. Det betyder, at FN, der nu med et par — dog væsentlige — undtagelser virkelig repræsenterer hele jordens befolkning, ikke længere på samme måde som tidligere vil være præget af vore landes problemer. Hverken den vestlige verden eller forholdet mellem os og de kommunistiske lande vil stå som det centrale i FN's arbejde. Det vil derimod udviklingslandene. Disses vilje til national selvstændighed, til politisk at være uafhængige af begge magtgrupper, til at udvikle sig økonomisk, socialt og kulturelt, vil sætte sit præg på verdensorganisationens arbejde og præge dens beslutninger. Situationen er allerede sådan, at der næppe i praksis kan dannes noget flertal i FN uden om disse nye lande. Det er imidlertid værd at mærke sig, at de nye stater under deres hidtidige optræden i FN har lagt en klog selvstændighed for dagen og ikke ladet sig anvende som redskaber for andre. Dette viste sig senest ved Congoresolutionens vedtagelse i sikkerhedsrådet i februar.

Sovjetunionens angreb på FN's ledelse skal man ikke undervurdere. De er ikke rettet alene mod generalsekretær Hammarskjölds person, men mod selve generalsekretærembedet. Når udenrigsminister Gromyko i sin tale i FN i tirsdags, måske spøgefuldt, antyder, at Hammarskjöld, hvis han får lov at fortsætte, vil avancere til et punkt, hvor han betragter sig som en slags statsminister i en superverdensregering, så afdækker det efter min mening noget væsentligt i den politiske tankegang i Sovjetunionens regering.